

Sygn. akt **VI RCa 215/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Schubert

Sędziowie: SO Hanna Niewiadomska

SR del. do SO Andrzej Hinz (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2015 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. P.**

przeciwko **A. O.**

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie

z dnia 2 czerwca 2015 roku

sygn. akt III RC 4/15

I. Zmienia zaskarżony wyrok w całości i powództwo oddala.

II. Kosztami postępowania za obie instancje obciąża powoda i odstępuje od ściągnięcia od niego opłaty od apelacji, od której pozwana była zwolniona z mocy ustawy.

Sygn. akt: VI RCa 215/15

UZASADNIENIE

Powód K. P. wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego ustalonego na rzecz pozwanej A. O. wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 sierpnia 2013 r w sprawie I ACa 308/13 w wysokości po 300,- zł miesięcznie. Domagał się również zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

(k. 2-5)

Pozwana A. O. domagała się oddalenia powództwa i obciążenia powoda wszelkimi kosztami związanymi z postępowaniem

(k. 26-27)

Sąd Rejonowy w Szczytnie wyrokiem z dnia 2 czerwca 2015r w sprawie III RC 4/15 uchylił obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej wynikający z pkt. 1 b wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 sierpnia 2013r w sprawie I ACa 308/13 na kwotę po 300,- zł miesięcznie z dniem 2 czerwca 2015r. W pozostałej części powództwo zostało oddalone. Koszty procesu między stronami wzajemnie zniesiono.

(k. 37)

Sąd Rejonowy ustalił, iż alimenty dla pozwanej od powoda zostały ustalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 sierpnia 2013r w sprawie I ACa 308/13 na kwotę 300,- zł miesięcznie. Sąd Apelacyjny zmienił w ten sposób rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Olsztynie, który orzekł o rozwodzie stron ustalając równocześnie, iż to powód ponosi wyłączną winę za rozpad małżeństwa stron.

W tym czasie pozwana nie pracowała, nie miała żadnych dochodów, a wcześniej pracowała jako sprzedawca i zarabiała 960,- zł miesięcznie. Na dzieci otrzymywała wówczas alimenty w wysokości po 800,- zł miesięcznie. Po wyprowadzeniu się od powoda pozwana zamieszkała u rodziców. Powód mieszkał we własnym domu z rodzicami, z którymi prowadził wspólne gospodarstwo domowe. Pracował wówczas jako kierowca zarabiając 1.500,- zł miesięcznie.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy ustalił, iż sytuacja powoda nie uległa zmianie – nadal mieszka z rodzicami, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo; dokłada się do wspólnego gospodarstwa kwotami 200- 300 zł miesięcznie. Rodzice pozwanego utrzymują się z emerytur, a dodatkowo pracują w niewielkim gospodarstwie rolnym, na którym hodują 4 krowy. Powód nadal pracuje jako kierowca, jeździ po terenie kraju – jego dochody wahają się między 1.200,-zł a 1900,- zł miesięcznie. Powód regularnie utrzymuje kontakty z dziećmi, które zabiera do swojego miejsca zamieszkania co drugi weekend. Powód posiada zaległości w funduszu alimentacyjnym, które powoli spłaca.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd wskazał, iż rozpoznając przedmiotową sprawę oparł się na dokumentach przedłożonych przez strony, które korzystają według Sądu z domniemania prawdziwości na podstawie art. 244 k.p.c. , na zeznaniach świadka E. P. oraz na zeznaniach stron. Według Sądu zeznania świadka i stron były co do zasady spójne. Obie strony zarzucały sobie zaniżanie osiągniętych dochodów, ale zdaniem Sądu żadnej ze stron nie udało się tego faktu wykazać.

Sąd przywołując treść przepisów art. 60 § 2 kro oraz art. 138 kro wskazał na podstawę prawną na jakiej ustalono obowiązek alimentacyjny powoda wobec byłej żony oraz na przesłanki w jakich obowiązek ten może zostać zmieniony, a nawet uchylony.

Zdaniem Sądu I instancji w ciągu prawie dwóch lat od orzeczenia kształtującego obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej zmiana uległa sytuacja tej drugiej. Sąd wskazał, że pozwana podejmowała wówczas pracę w sklepie obuwniczym i otrzymywała stypendium z (...)u, zaś obecnie pracuje na podstawie umowy zlecenia. Już po wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku pozwana podejmowała kursy w G., zwiększała swoje możliwości zarobkowe – jest osobą młodą, zdrową i aktywną zawodową, która stara się poprawić swoją sytuację materialną. Ta zmiana zdaniem Sądu uzasadnia zmianę orzeczenia w przedmiocie alimentów.

Sąd Rejonowym przyznał, iż zarobki osiągnięte przez pozwaną nie są znaczne, ale pracując w czasie małżeństwa osiągała ona dochody na podobnym poziomie. Tym samym porównując sytuację pozwanej z czasu orzekania rozwodu, kiedy to straciła pracę, z obecną jej sytuacją Sąd uznał, że nastąpiła poprawa jej sytuacji, w tym zakresie w jakim osiąga ona wynagrodzenie, a jednocześnie jest to porównywalna sytuacja do tej z czasu, gdy strony były jeszcze małżeństwem.

W dalszym rzędzie Sąd podniósł, że sytuacja powoda nie uległa zmianie – osiąga on podobne dochody. Jednocześnie Sąd podkreślił, iż dochody te są na tyle niskie, że kwota 300,- zł alimentów na rzecz byłej żony stanowi dla niego znaczny wydatek.

Uzasadniając datę, z jaką Sąd zniósł obowiązek alimentacyjny oraz rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał, na rodzinny charakter sprawy.

(k. 38-39)

Od powyższego wyroku apelację wniosła pozwana zaskarżając wyrok w części uchylającej obowiązek alimentacyjny powoda. Podniosła zarzut naruszenia przepisu art. 60 § 2 kro i art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że podjęcia zatrudnienia przez pozwaną pozbawia ją prawa do dalszej alimentacji, pomimo tego, że jej aktualna sytuacja materialna jest o wiele gorsza w porównaniu z tą, jaka zachodziłaby, gdyby strony nadal tworzył małżeństwo. W oparciu o powyższe zarzuty wniosła o zmianę wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenia od powoda na jej rzecz kosztów procesu za instancję odwoławczą według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniosła między innymi, że powód przekazał rodzicom darowizną gospodarstwo rolne, z którego dochód był przeznaczony na utrzymanie rodziny, gdy strony jeszcze mieszkały razem. Podkreśliła, że to powód został uznany za wyłącznie winnego rozpadu ich małżeństwa. Obecnie pomimo podjętego zatrudnienia jej sytuacja materialna jest bardzo ciężka, a przy tym nadal o wiele gorsza niż analogiczna z przed orzekania rozwodu.

(k. 43-46)

Odpowiadając na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania za instancję odwoławczą według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktyczny i na ich podstawie doszedł do słusznych wniosków.

(k. 56-68)

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

. Apelacja pozwanej zasługiwała na uwzględnienie

W ocenie Sądu Okręgowego po przeprowadzonym w sposób prawidłowy postępowaniu dowodowym i trafnym ustaleniu stanu faktycznego Sąd Rejonowy wyciągnął błędne wnioski z porównania obecnej sytuacji materialnej i osobistej pozwanej z tą, z czasów kiedy strony jeszcze stanowiły małżeństwo. Sąd Okręgowy w pełni podziela w tej mierze uzasadnienie złożonej apelacji.

Sąd Rejonowy wyciągnął zbyt daleko idące skutki z faktu, iż pozwana w okresie ostatnich dwóch lat doksztalała się zawodowo, a ostatnio podjęła zatrudnienie na umowę zlecenie, z czego osiąga dochód w wysokości około 960,- zł netto. Fakt ten niewątpliwie poprawił sytuację materialną pozwanej, ale zdaniem Sądu Okręgowego nie jest to taka zmiana, która na podstawie art. 138 kro uzasadniałaby zwolnienie powoda z obowiązku alimentacyjnego względem byłej żony.

Sąd Rejonowy nie uwzględnił, na co trafnie wskazywała apelująca, iż jej sytuacja materialna jest nadal znacznie gorsza w porównaniu od tej gdy strony tworzyły jeszcze rodzinę, a co było podstawą ukształtowania obowiązku alimentacyjnego powoda na podstawie art. 60 § 2 kro. W czasie, gdy strony były małżeństwem pozwana rzeczywiście pracowała, osiągała dochody porównywalne z obecnymi i dopiero w czasie orzekania rozwodu była osobą bezrobotną. Nie mniej jednak Sąd Rejonowy dokonał zbyt prostego porównania sytuacji materialnej pozwanej w kontekście osiągniętych przez nią dochodów w czasie rozwodu i obecnie, a nie odniósł się do przesłanek ustanowienia obowiązku alimentacyjnego małżonka uznanego za wyłącznie winnego rozpadu małżeństwa. Pomimo osiągniętych obecnie dochodów sytuacja materialna pozwanej nadal jest gorsza, niż miało to miejsce w czasach, gdy strony mieszkały jeszcze razem i wspólnie prowadziły gospodarstwo domowe.

Należy podkreślić na co wcześniej wskazały także Sądy orzekające w sprawie o rozwód stron, iż możliwości zarobkowe powoda są znacznie wyższe niż on to przedstawia. Sąd II instancji w pełni podziela te zapatrywania. Wskazać przy tym należy, iż pozwana pomimo wychowywania dzieci była w stanie rozwijać się zawodowo i podjąć nawet nisko

opłacane zatrudnienie za co de facto została obecnie „ukarana” odebraniem jej alimentów. Pozwana nie pozostała bierna i przejawia inicjatywę z konieczności zdobycia środków na utrzymanie siebie i rodziny. Jednocześnie dochody wykazywane przez powoda systematycznie malały, zaś on sam nie przejawiał żadnej inicjatywy by je zwiększyć. Zdaniem Sądu Okręgowego, wspartym wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, możliwości zarobkowe powoda jako doświadczonego kierowcy są znacznie wyższe niż kwoty 1.200,- zł – 1900,- zł miesięcznie. Nadto powód pozbył się również mienia, które przynosiło dochód przeznaczany niegdyś na utrzymanie rodziny, a które następnie darował swoim rodzicom. Okoliczność ta, choć była już znana Sądom orzekającym w sprawie o rozwód stron, nadal ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

W konsekwencji biorąc pod uwagę przywołane okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. uznał, iż apelacja zasługiwała na uwzględnienie, a w konsekwencji zaskarżony wyrok należało zmienić w ten sposób, że oddalić powództwo z jakim wystąpił powód. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi za obie instancje stronę przegrywającą. O kosztach sądowych rozstrzygnięto na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych uwzględniając fakt, iż pozwany ma zadłużenie alimentacyjne.